

GEBOORTE VAN DE HEER

25 december

Hoogfeest van Kerstmis (liturgische kleur: wit)

Evangelie: Lucas 2, 1-14 (Kerstnachtmissie) / Lucas 2, 15-20 (Dageraadsmis) /
Johannes 1, 1-18 (Dagmissie)

Jezus, het Licht in de nacht

Vorbereiding voor de leiding

Referenties andere lezingen

1e lezing: Jesaja 9, 1-3. 5-6

Antwoordpsalm: Psalm 95, 1-3. 11-13

2e lezing: Titus 2, 11-14

Achtergrondinformatie bij het evangelie

Jezus wordt geboren in een tijd dat de Joden gebukt gaan onder het juk van de Romeinen, die over hun land heersen. Het Romeinse belastingsysteem is afhankelijk van de bijdragen van de overwonnen volkeren. De grote werken van het Romeinse bestuur- rechte wegen, hoge aquaducten, marmeren gebouwen en ruime openbare pleinen- worden voor een deel bekostigd uit de opbrengst van de belastingen. Deze drukken het zwaarst op de armere bevolkingsgroepen. Van tijd tot tijd houden de Romeinen een volkstelling, om nog meer geld te innen voor de keizer.

De Romeinse keizer Augustus (30 v. Chr. tot 14 na Chr.) heeft bevolen dat alle inwoners van Palestina moeten terugkeren naar de plaats waar hun familie vandaan komt. Ze moeten zich daar officieel laten inschrijven met hun naam, beroep en bezittingen.

Bethlehem is de geboortestad van de grote koning David (zie 1 Samuel 20,6). Het volk denkt nog vaak met weemoed terug aan de glorie, die Israël beleefde onder zijn bewind. Zowel Jozef als Maria zijn van het geslacht van David. Daarom gaan Jozef en Maria naar Bethlehem om zich te laten inschrijven. De afstand van Nazaret tot Bethlehem is bijna 150km en de wegen zijn in die tijd niet al te goed. De ezel was in die tijd het rij- en lastdier bij uitstek, zelfs de armste mensen konden er over beschikken. De reis duurt lang. Zeker vier volle dagen! Een zware tocht voor de hoogzwangere Maria.

Er staat in het Lucas evangelie dat er geen plaats is voor hen in de herberg. Zo'n herberg bestond al in Bethlehem sinds de tijd van koning David, omdat de stad langs de hoofdweg van Jeruzalem naar Egypte ligt. Bij zo'n herberg moet je niet denken aan een hotel of restaurant zoals wij dat kennen. Het is een plaats, gebouwd rond een waterbron, waar reizigers van een lange reis kunnen

uitrusten en waar zij hun vee kunnen voederen en te drinken geven. Dit alles gebeurt op een open binnenplaats. De armen sliepen waarschijnlijk ook op die binnenplaats. Alleen voor mensen met geld zijn er kleine, kale kamertjes beschikbaar. Tijdens de volkstelling moet het er stampvol zijn geweest. Zeker geen rustige, geschikte plek om een kind ter wereld te brengen!

Waarschijnlijk heeft Jozef zijn vrouw, die elk moment kon bevallen, willen sparen en heeft hij verder gezocht naar een rustiger onderkomen, mogelijk bij familie of vrienden. Zoals Johannes in zijn proloog zegt: “Het ware Licht, dat iedere mens verlicht, kwam in de wereld. Hij was in de wereld; de wereld was door Hem geworden, en toch erkende de wereld Hem niet. Hij kwam in het zijne, maar de zijnen aanvaardden Hem niet.” (Johannes 1, 9-11)

Gastvrijheid wordt in Palestina gezien als iets heel belangrijks. Toch kan niemand Jozef en Maria die nacht een geschikte plaats aanbieden. Ze vinden een eenvoudig onderdak in een natuurlijke grot die gebruikt werd om het vee in te stallen. Geen gezellig, knus kerststalletje! Het zal er bedompt en duister geweest zijn en het zal er gestonken hebben naar het vee. Toch wordt daar de Zoon van God geboren!

De herders krijgen het eerst de Blijde Boodschap te horen. De herders behoren tot het armste deel van de bevolking. Het zijn mensen met hart voor hun dieren, die 's nachts zelfs met gevaar voor eigen leven hun schapen beschermen tegen roofdieren. Deze liefdevolle zorg van de herder voor zijn schapen is voor Jezus een geliefd thema. Hij noemt zichzelf niet voor niets de Goede Herder!

In de tijd van Jezus kijken vooral de Farizeeën nogal op de herders neer, omdat het eenvoudige, hardwerkende mensen zijn, die vanwege hun rondtrekkend bestaan niet elk voorschriftje van de Wet kunnen onderhouden. Toch zijn het gelovige en zorgzame mensen, met het hart op de juiste plek en dat is in Gods ogen toch het belangrijkste! Daarom krijgen juist zij in het evangelie van Lucas een ereplaats en wordt als eerste aan hen het grote nieuws verteld door een hemelse boodschapper, als waren zij de belangrijkste mensen van de hele wereld!

De Catechismus vertelt over het mysterie van Kerstmis: “Jezus is in de nederigheid van een stal geboren, in een arm gezin; eenvoudige herders zijn de eerste getuigen van het gebeuren. In deze armoede manifesteert zich de heerlijkheid van de hemel. De kerk wordt niet moe de luister van deze nacht te bezingen: *De Maagd brengt heden de Eeuwige ter wereld en de aarde biedt de Ontoegankelijke een grot. Engelen en herders prijzen Hem en de wijzen met de ster naderen, want Gij zijt voor ons geboren, klein kind, eeuwige God!*” (CKK525)

Visueel materiaal

(naar keuze)

- Zet alleen de Kerststal neer met wat bomen etc. Laat dan tijdens het vertellen van het Kerstverhaal alle figuren op hun plaats komen.
- Laat de kinderen het verhaal uitspelen terwijl je het rustig voorleest.
- Kijk een deel van de film over [het leven van Jezus voor kinderen](#).
- Zie [Free Bible Images](#) voor verschillende versies PPT over Kerstmis.

- Zie [set Bijbelse Vertelplaten](#) voor afbeeldingen Maria boodschap en Kerstmis.
- Zie [vertelplaten set Kerstmis](#) om te gebruiken op een digibord of in een vertelkoffer.
- Vertel het kerstverhaal m.b.v Playmobil poppetjes en laat twee kinderen Maria en Jozef uitbeelden terwijl jij vertelt.
- [De geboorte van Jezus](#) (cartoon NL ondertiteld)
- Vertel het kerstverhaal als een soort journaaluitzending waarbij het nieuws van Jezus' geboorte als wereldnieuws wordt gepresenteerd.

Verwerkingsmogelijkheden voor de kinderen

- Zie deze zondag voor bijpassend werkje, puzzel en vertelplaat op de Samuel Advies site bij [komende zondagen](#).
- Zie site Samuel Advies voor veel verschillende leuke kerststallen en andere [Kerstwerkjes](#).
- [Bestel hier een kerststal om te beschilderen of in elkaar te knutselen](#)
- Als je in een grote stad woont, kun je voor het Kerstfeest misschien met de kinderen iets doen voor dakloze mensen of mee gaan helpen bijv. bij de zusters van Moeder Teresa in Amsterdam of Rotterdam.
- Maak Kerststerren met een kerstwens met de kinderen en deel deze uit aan het eind van de viering.
- Maak Kerststukjes met de kinderen en breng ze rond bij eenzame of zieke mensen en /of bij mensen in de buurt.
- Laat de kinderen in groepjes de voorpagina van een krant maken waar alle nieuwtjes rond de geboorte van Jezus op staan.
- Laat de kinderen dit evangelie naspelen in de vorm van een televisie-interview; er is een cameraman, een interviewer, een soldaat van de keizer, een herbergier, een of meerdere herders... Vraag hen wat voor bijzonders zij meegemaakt hebben; hebben zij soms een jonge vrouw gezien die hoogzwanger is? Kwam ze met haar man om een slaapplek vragen? Hebben ze echte engelen gezien? Hoe zien die eruit? Wat zeiden de engelen? En toen ...? Hoe zag het kindje Jezus eruit? , etc

Liederen

- Bekende kerstliederen (zie o.a. muziekbundel Laus Deo)
- [Een Koning is geboren](#) (Elly & Rikkert Zuiderveld zie muziekbundel Een boek vol liedjes deel 1).
- [Kerst-mis lied](#) (Elly & Rikkert Zuiderveld, zie Een boom vol kerstliedjes en zie muziekbundel Een boek vol liedjes deel 2).
- Kerstliederen (zie Timotheus liedbundel).
- Kerstliederen (Hanna Lam & Wim ter Burg, zie muziekbundel Alles wordt nieuw).
- [Ga je mee op zoek naar het Koningskind](#), kerstliedjes van Jan Visser.
- Zie [Kisi musicals / liedjes](#) 'De hemel op stelten' en 'Sterrennacht' in Bethlehem.

Viering van de kinderwoorddienst

Welkom

Kinderen welkom heten en ieder zijn/haar naam laten noemen om elkaar beter te leren kennen. Jezus noemde ook iedereen bij naam! Eventueel naamkaartjes of presentiekaarten gebruiken waarop de kinderen iedere keer een stickertje kunnen plakken.

Inleidend gesprek met spiegelverhaal

“Mama, waarom is Jezus eigenlijk als een klein kindje op de wereld gekomen en niet als een groot mens? Dat had God toch ook kunnen doen?”

“Daar heb je gelijk in, maar God wilde mens worden net zoals wij en dat betekent dat je ook alle dingen moet meemaken die een mens in zijn leven meemaakt. Je moet dus ook weten wat het is om klein en hulpeloos te zijn, om honger en dorst te hebben en pijn en kou te voelen. Je moet voelen hoe het is om arm te zijn en helemaal afhankelijk van de goedheid van andere mensen.”

Is dat niet geweldig? God, die toch groot is en machtig, heeft door op de aarde te komen als een klein hulpeloos kindje, zijn Leven in onze handen gelegd! Hij wilde zich helemaal één met ons voelen.

Er is een prachtig Kerstlied waarin het allemaal op een hele mooie manier wordt gezegd. Het stamt uit de zeventiende eeuw en het heet:

“Komt, verwondert u hier mensen.”

Het gaat als volgt:

Komt, verwondert u hier mensen. Ziet hoe dat u God bemint.

Ziet vervuld der zielen wensen. Ziet dit nieuwgeboren Kind.

Ziet die 't Woord is zonder spreken. Ziet die vorst is zonder pracht.

Ziet die 't al is in gebreken.

Ziet die 't Licht is in de nacht. Ziet die 't goed is dat zo zoet is.

Wordt verstoten, wordt veracht.

Kerstmis... God is Mens geworden.

Wij vieren het al zó lang dat wij misschien het wonder niet meer zien.

Probeer je hart te openen en je opnieuw te verwonderen als je luistert naar het prachtige evangelie van Jezus' geboorte.

Evangelie

Uit het hoofd navertellen en/of samen doorlezen.

Welke kernboodschap geef ik aan de kinderen mee?

Als een klein hulpeloos kind kwam Jezus op aarde, in Jezus is God Mens geworden! Hij is het Ware licht.

Gespreksvragen

Van welke bekende koning uit de Bijbel was Jozef nog verre familie?

Aan welke mensen werd als eerste verteld dat Jezus was geboren?

Wat vind jij het allermooiste in het Kerstverhaal?

Praktische toepassing

Je zult de komende Kerstdagen veel mensen tegenkomen, in de kerk, in een restaurant of gewoon op straat. Er zullen mensen bij zijn, die de Kerstdagen alleen moeten doorbrengen, omdat zij iemand verloren hebben van wie zij veel hielden. Er zullen zelfs mensen zijn die helemaal geen thuis hebben. Bij anderen zal de vrede thuis ontbreken omdat er altijd ruzie is. Voor sommigen zal Kerstmis niet meer betekenen dan een paar vrije dagen, ze weten misschien zelfs niet meer wat Kerstmis nu echt betekent.

Bid deze dagen eens even in stilte voor al deze mensen, dat zij de echte vrede van Kerstmis mogen vinden in hun leven, zodat het ook voor hen in de diepste zin van het woord een Zalig Kerstfeest zal zijn.

Lied en/of verwerking

Voor suggesties: zie boven.

Afsluiting

Zo mogelijk de kinderwoorddienst afsluiten met een korte geloofsbelijdenis of één artikel van de geloofsbelijdenis of lied 'Ik geloof' van Jan Visser (zie muziekbundel: Zingen maakt blij). De voorbede kan samen met de kinderen gebeden worden als slot van de kinderwoorddienst of samen met de volwassenen in de kerk. Het mooiste is wanneer de kinderen tijdens de offerande weer terugkomen in de kerk.

Bij de Eucharistieviering voor gezinnen

Thema

Jezus brengt Vrede

Liederen

Zie boven voor verschillende liederen rond het thema van deze zondag.

(zie voor de oraties en de eigen prefatie van Kerstmis en een speciale Slotzegen het (Altaar)missaal)

(oraties= openingsgebed, gebed over de gaven en gebed na de communie)

Evangelie

Voor bijbehorende illustratie, evangelietekst en uitleg: zie boven

Voorbede

Bidden wij tot God die ons zijn Zoon met Kerstmis heeft gegeven.

1. Voor onze paus, bisschoppen en alle priesters dat zij deze dagen veel inspiratie ontvangen om aan de mensen de Blijde Boodschap van de geboorte van Jezus te verkondigen.
2. Voor alle landen waar nu oorlog is, dat er spoedig vrede zal komen.
3. Voor mensen die met deze feestdagen geen thuis hebben, dat zij mensen mogen ontmoeten die zich om hen bekommeren.
4. Voor ons allen, dat wij ons openstellen voor de vrede die Jezus brengt en dat wij ons ook inzetten om die vrede om ons heen te bewaren.

Kerstvieringen voor kinderen

[Kijk hier op de Samuel Advies website](#) voor speciale gezinskerstvieringen met of zonder Eucharistie.

Je kunt al op eenvoudige wijze kinderen betrekken bij de kerstviering met volwassenen door een verklede Maria met baby(pop) en Jozef bij de intredeprocessie voorop te laten lopen. Daarna is er kinderwoorddienst voor alle kinderen.

Of organiseer 's middags een ontmoeting van kleine kinderen bij de kerststal en vertel daar het kerstverhaal.